

opfordrede os til at være særdeles enige, at denne Enighed kan opnaaes paa to Maader, deels derved, at vi gaae over til de Herrers Mening, men ogsaa derved, at de gaae over til vor; og det vilde jo være ubilligt, om de ganske vilde oversee dette, naar de saa stærkt lægge os Enighed paa Hjertet (Skolelærer P. Hansen: Maa jeg bede om Ordet!)

Formanden: Den ærede Taler, som har Ordet, beholder det.

Schack: Hvad den ærede Finantsministers Bemærkninger angaaer med Hensyn til den Betydning, som de omtalte Statsraadsprotokoller skulle medføre, saa maa jeg dog strax udhæve, hvad der visnok senere, hvis min ærede Nabo (S. E. Larsen) igjen faaer Ordet, nøiere vil blive drøftet, at slige Udskrifter af Statsraadsprotokollerne aldeles ikke have nogen Betydning som officielle Actstykker (Hør!). Det er Samtaler, som føres mellem Statsraadets Medlemmer, og som derefter indføres i Protokollerne, men de ere betydningløse i den offentlige Ret. De kunne vise os, hvad den ærede Finantsminister og adskillige andre brave Mænd have tænkt i deres Hjerter, men de vedkomme slet ikke denne Sags Betydning i offentlig Henseende (Hør!).

De Punkter, som min ærede Sidemand har udtalt sig om, skal jeg nu forbigaae, om jeg end havde. Et og Andet derved yderligere at bemærke; men der er et Par andre Punkter, der idag ere berørte, og som det forekommer mig dog trænge til nogen Belysning. Det ene er i Anledning af et Argument, som jeg maaskee ikke her vilde have fremsført, men som det forekommer mig, man har behandlet meget urigtigt og ubilligt, da det nu engang er fremsført. Det er nemlig det Spørgsmaal, om Hs. Majestæt som Konge i Slesvig er juridisk berettiget til at have Arvefølgen. Man har påaberaabt sig Kongelovens Forbud for, at han ikke var det, da Kongeloven endnu gjælder i Slesvig; men der er da svaret: dersom Kongelovens Bud imod, at den maa forandres, skal betyde Noget, saa vilde vi jo alle sidde her uden nogen Ret; og den ærede Premierminister har i stærke Udtryk udtalt, at en saadan Brug af den omhandlede Kongelovs Bestemmelse vilde aldrig Noget gjøre. Men

vi maae jo dog mindes, at Kongeloven her i Danmark er ophævet paa den eneste Maade, hvorpaa saadanne Actstykker kunne ophæves; ved Kongens og Folkets forenede Samtykke (Hør!). Men i Slesvig er den jo endnu i sin fulde Gyldighed. Det er jo just paa den, Kongen støtter sin Magt i Slesvig; og han kan da ikke der gjøre Brud paa den Lov, som netop er Kilden til hans Magt. Forholdet vilde her være det samme, dersom der i vor Grundlov stod en udtrykkelig Bestemmelse om, at Arvefølgen ikke kunde forandres; i saa Fald kunde vi ikke grundlovmæssigt forandre Arvefølgen. Nu staaer det i Slesvigs gjældende Grundlov; altsaa synes det unægteligt, at Arvefølgen ikke grundlovmæssigt kan forandres der. Jeg vilde iøvrigt, som sagt, neppe for Dieblicket her have fremdraget dette Argument; thi jeg erkjender, at Meget taler for, at naar Hoveddelen af Landet med Kongens Samtykke forandrer Arvefølgen, saa er det en Consequens deraf, at de Lande, der staae i et saadant Forhold dertil, som Slesvig og Holsteen, maae følge med os og Kongens Villie, saafremt iøvrigt Alt er i sin Orden.

Den ærede Udenrigsminister har i sit Foredrag lagt megen Vægt paa, at den agnatiskke Arvefølge skulde ophæves; „thi“ har han sagt, „Landet skulde vedblive at være, som det er, det skulde ikke forenes med noget andet“, eller — som han senere, Pag. 72, nøiere udviklede — „at det danske Monarchie skal blive, som det er, hverken mindre eller større, uforenet med andre Monarchier“; — og, naar det er saa, spørger Ministeren, om det „da ikke er farligt at vælge en Arvegangsmåade, hvorved Monarchiet vilde blive udsat for at kunne komme til at gaae op i et andet Monarchie. Landets Grundforfatning kan jo vel forbyde, at Sligt maa skee; men lader os tænke os det Tilfælde, at Monarchen i et mægtigt Monarchie, nærmere eller fjernere, var efter den cognatiskke Arvefølge den Berettigede, — jeg vil da spørge, om det vilde være let at anvende et saadant grundlovmæssigt Forbud“ osv. — Jeg maa bemærke, at selv om man gaaer ind paa det foreliggende Forslag, saa er der derved aldeles ikke opnaaet nogen Sikkerhed for, at Landet ikke